

Відгук

на проект оновленої освітньо-наукової програми
Галузь знань: В Культура, мистецтво та гуманітарні науки,
Спеціальність: В10 Філософія
кафедри філософії НТУ «ХП»

Як керівник експертної групи акредитаційної експертизи ОНП «Філософія» вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня за спеціальністю 033 «Філософія» галузі знань 03 Гуманітарні науки кафедри філософії Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут», яка проходила 03.02.2025 р. – 05.02.2025 р., я була дуже добре ознайомлена з цією діючою програмою. З повним звітом можна ознайомитись за посиланням
<https://drive.google.com/file/d/1GSz7sVmDCY2UxnSbnyEGbcJYx0TqbDFD/view?usp=sharing>. Отже у даному відгуку можна зафіксувати, що «...ОНП Філософія відрізняється позитивною історією реалізації, має потужний кадровий склад з високою публікаційною активністю, мотивованих здобувачів освіти. Зміст ОНП Філософія відповідає Стандарту ВО спеціальності 033 Філософія для третього освітньо-наукового рівня. ОК забезпечують в цілому визначені Стандартом ПРН. Ефективність ОНП доводиться також кількістю та якістю вже захищених за повними вимогами дисертаційних робіт. ОНП Філософія має потужну та вдало реалізовану наукову складову, що проявляється в широкій залученості здобувачів до наукових заходів та наукова активність наукових керівників. Позитивною практикою є наявність двох видів практик – педагогічної та наукової. Також доволі корисним для аспірантів цієї ОНП є можливість мати двох наукових керівників, один з яких представляє європейський ЗВО. Авторитет ОНП підкреслено також тим, що за неї навчаються іноземні здобувачі освіти».

Проте, незважаючи на цілком позитивну оцінку, дана ОНП має низку певних недоліків, які зафіксували члени експертної групи та галузевої експертної ради. Проект оновленої освітньо-наукової програми Галузь знань: В Культура, мистецтво та гуманітарні науки, Спеціальність: В10 Філософія кафедри філософії НТУ «ХП», що рецензується, має на меті ліквідувати ці недоліки.

У проекті запропоновано наступні зміни:

1. За рахунок збільшення кредитів до ОНП додано нову обов'язкову дисципліну загальної підготовки «Педагогіка і психологія вищої освіти з методикою викладання». Це цілком відповідає зауваженню експертної групи, а саме «Ввести ОК, що будуть складати пререквізити практичної підготовки (недолік 5)».

2. У проекті змін до діючої програми запропоновано розширення змісту та назви обов'язкової дисципліни загальної підготовки, яка у діючій програмі має назву «Представлення наукових результатів». Проект натомість містить ОК «Представлення наукових результатів, управління науковими проектами

та бази даних», що передбачає виконання рекомендації експертної групи «...ПРН, що стосується проектної діяльності, розширити або в окремий ОК, або в модуль наявного ОК (недолік 4, термін виконання до 31.06.25)». Відповідно окремий модуль, який відповідає проектній діяльності в межах цієї дисципліни, буде запропоновано в оновленому сілабусі.

3. Для задоволення зауваження експертної групи щодо вибіркових дисциплін, а саме: «В переліку вибіркових дисциплін збільшити можливість вибору дисциплін за фахом або у відповідності до напрямку наукових розвідок здобувачів (недолік 7, термін виконання до 31.08.25)», у проекті пропонується збільшення кількості вибіркових дисциплін за фахом за рахунок збільшення кредитів, тобто пропонується надати можливість здобувачу вибирати не одну, а дві дисципліни третього семестру.

4. Для виконання рекомендацій експертів галузевої експертної ради щодо надбання досягнень РН 1, РН 2, РН 3, РН 4, РН 5, РН 7, РН 8 через вивчення іноземної мови проект ОНП пропонує нову обов'язкову дисципліну фахової підготовки «Англomовна комунікація у філософії» за рахунок збільшення кредитів, що у сукупності з дисципліною «Іноземна мова для комунікації у науково-педагогічному середовищі» дозволить це зробити.

Інші зауваження членів експертної групи та галузевої експертної ради можуть бути враховані через зміни у відповідних силабусах та роботу під час реалізації ОНП.

Запропоновані зміни, безсумнівно, підвищать якість ОНП, що рецензується, та забезпечить більш якісну підготовку її здобувачів.

Завідувач кафедри філософських,
політичних і психологічних студій
Черкаського державного
технологічного університету,
академік Академії вищої школи України
академік Академії Політико-правових наук України
д.філос.н., професор

Анжела БОЙКО

Підпис
засвідчує
Відділ

ВІДГУК
на проєкт оновленої освітньо-наукової програми
третього рівня – доктора філософії
галузі знань: В – Культура, мистецтво та гуманітарні науки
спеціальності: В10 – Філософія
Кафедри філософії Національного технічного університету
«Харківський політехнічний інститут»

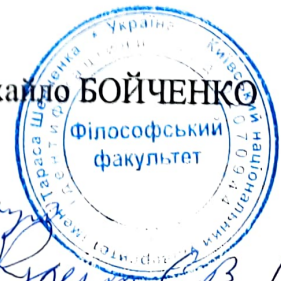
Рецензовану освітньо-наукову програму (ОНП) «Філософія» розроблено згідно основних стандартів МОН України. Вона пропонує аспірантам-здобувачам відповідного наукового ступеня доктора філософії набуття належних знань та дослідницьких навичок завдяки поглибленому вивченню необхідних аспектів філософських знань та розвитку їхньої власної освітньої траєкторії через проведення ними власних оригінальних досліджень.

Програму спрямовано на спеціальну підготовку фахівців з філософії, що передбачає набуття здатності продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми у галузі філософії та гуманітаристики, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та вдосконалення професійної практики. Запропонована ОНП зорієнтована на міждисциплінарний контекст базової філософської проблематики, оскільки вона відрізняється комплексністю свого предмету, системністю навчання, що сприяє як розвитку окремих дослідницьких навичок та вмінь аналізувати з виходом на узагальнення отриманої інформації, так і націлена на індивідуальний підхід до кожного аспіранта. Оновлена програма має більшу кількість кредитів, що дало можливість ввести дисципліни «Педагогіка і психологія вищої освіти з методикою викладання» (загальна підготовка); «Англomовна комунікація у філософії» (спеціальна (фахова) підготовка), а також удосконалити дисципліну «Представлення наукових результатів, управління науковими проєктами та бази даних» (загальна підготовка). Також замість 1 вибіркової дисципліни кафедра пропонує 2.

На підставі аналізу ОНП «Філософія», запропонованого кафедрою філософії НТУ «ХПІ», можна стверджувати, що за концептуальним підходом, змістом та розподілом видів навчальної, науково-дослідної, педагогічної роботи програма відповідає потребам ринку праці та може успішно використовуватися для підготовки майбутніх докторів філософії за спеціальністю «В10 – Філософія» у Національному технічному університеті «Харківський політехнічний інститут».

Доктор філософських наук, професор,
професор кафедри теоретичної і практичної філософії
Київського національного університету
імені Тараса Шевченка

Михайло БОЙЧЕНКО

*Підпис проф. Бойченко М. І. завідувач
Зав. кафедрою філософії з наук про людину Руденко Є. В. В.У.*

Відгук
на проект оновленої освітньо-наукової програми «Філософія»,
Галузь знань: В – Культура, мистецтво та гуманітарні науки,
Спеціальність: В10 – Філософія,
кафедри філософії НТУ «ХП»

Рецензуючи даний проект ОНП, я вже був ознайомлений із діючою програмою як рецензент та потенційний роботодавець. Зміни в ОНП було винесено після акредитації, в якій я брав участь як потенційний роботодавець та результати якої було затверджено рішенням Національного агентства з забезпечення якості вищої освіти 25.03.2025 року. Усі зміни, впроваджені у проекті, відповідають зауваженням, які зробили експерти експертної групи та галузевої експертної групи та мають мету ліквідувати вказані експертами недоліки. Зокрема, щоб ліквідувати недолік: «...обов'язковий компонент ОНП СП 1 «Теорії раціоналізму: науково-філософські та педагогічні методології» фактично не виконує роль пререквізиту ОК ПП 1 «Педагогічна практика», про що було заявлено у відомостях самооцінювання. Тобто у рамках ОНП відсутня теоретична підготовка здобувачів до науково-педагогічної діяльності, що ставить під сумнів можливість досягнення РН 9. Проект ОНП передбачає ще один компонент, а саме – обов'язкова дисципліна загальної підготовки «Педагогіка і психологія вищої освіти з методикою викладання», яка буде ще одним перереквізитом до педагогічної практики та дасть можливість досягнення РН 9. Це також відповідає рекомендації 2 ЕГ: «Вести ОК, що будуть складати пререквізити практичної підготовки (недолік 5)». В якості ще однієї обов'язкової дисципліни вже фахової підготовки було запропоновано дисципліну «Англомова комунікація у філософії», яка разом з існуючою дисципліною «Іноземна мова для комунікації у науково-педагогічному середовищі» надасть можливість отримати відповідні результати – РН 1, РН 2, РН 3, РН 4, РН 5, РН 7, РН 8.

У проекті також запропоновано розширити можливості для здобувачів щодо вибірових дисциплін за фахом, тобто пропонується обирати не одну, а дві дисципліни. Це відповідає рекомендації 6 ЕГ: «В переліку вибірових дисциплін збільшити можливість вибору дисциплін за фахом або у відповідності до напрямку наукових розвідок здобувачів (недолік 7, термін виконання до 31.08.25)».

Для реалізації рекомендації 3 ЕГ: «ПРН, що стосується проектної діяльності, розширити або в окремий ОК, або в модуль наявного ОК (недолік 4 термін виконання до 31.06.25)», у проекті ОНП передбачено зміни (розширення) у змісті та назві обов'язкової дисципліни загальної підготовки «Представлення наукових результатів» (у проекті запропоновано ОК «Представлення наукових результатів, управління науковими проектами та бази даних»).

Усі запропоновані зміни у проекті ОНП враховують основні зауваження членів експертної групи та галузевої експертної групи, інші зауваження враховуються також у змістах силабусів.

Таким чином, як рецензент діючої ОНП я підтримую запропоновані зміни, оскільки вони дійсно працюють на підвищення її якості, а також вважаю, що в цілому проект ОНП «Філософія» відповідає Стандарту і дозволить успішно готувати майбутніх докторів філософії зі спеціальності В10 – Філософія.

Завідувач кафедри

Правових основ національного спротиву

та фізичного виховання

Національного юридичного університету

імені Ярослава Мудрого

кандидат наук з фізичного виховання та спорту,

доцент

Олександр ПОПРОШАЄВ

Відгук

на проект оновленої освітньо-наукової програми

Галузь знань: В-Культура, мистецтво та гуманітарні науки,

Спеціальність: В10-Філософія

кафедри філософії

Національного технічного університету

«Харківський політехнічний інститут»

Я, як випускник кафедри філософії НТУ «ХПІ» 2026 р. і як потенційний роботодавець, який рецензує представлений проект ОНП, вже був ознайомлений із діючою програмою і вважаю за необхідне зауважити що, зміни, які пропонуються у рецензованому проекті ОНП, спрямовано, передусім, на усунення зауважень експертів експертної групи та галузевої експертної групи.

Запропонований проект спрямований на удосконалення програми і містить деякі уточнення.

Основні зміни в проекті в порівнянні з діючою ОНП:

1. Додано новий освітній компонент – нова обов'язкова дисципліна загальної підготовки «Педагогіка і психологія вищої освіти з методикою викладання», яка дозволяє вже без будь яких сумнівів досягти РН 9 та яка є беззаперечним перереквизитом до педагогічної практики, що відповідає рекомендаціям галузевої експертної ради.

2. Додано новий освітній компонент – нова обов'язкова дисципліна фахової підготовки «Англомовна комунікація у філософії», яка у сукупності з дисципліною «Іноземна мова для комунікації у науково-педагогічному середовищі» дозволить значно підвищити англомовну підготовку та набути відповідних результатів – РН 1, РН 2, РН 3, РН 4, РН 5, РН 7, РН 8, що відповідає рекомендаціям галузевої експертної ради.

Addr: International Exchange and Cooperation Department, Jiamusi University

No.258 Xuefu St., Xiangyang District, Jiamusi City, Heilongjiang Province, 154007, P.R.China

Tel:+86-454-8618876 E-mail:jmsugjc@163.com <http://www.jmsu.edu.cn>

3. У проєкті змін до діючої програми також запропоновано розширення змісту та назви обов'язкової дисципліни загальної підготовки, яка у діючому варіанті має назву «Представлення наукових результатів», а у проєкті має назву «Представлення наукових результатів, управління науковими проєктами та бази даних». Це відповідає зауваженням членів експертної групи та дозволить ще більш ефективно досягати РН7. «Застосовувати сучасні інструменти і технології пошуку, оброблення та аналізу інформації, зокрема, статистичні методи аналізу даних великого обсягу та складної структури, спеціалізовані бази даних та інформаційні системи» та РН8. «Розробляти та реалізовувати наукові та інноваційні проєкти, які дають можливість створити нове цілісне знання та професійну практику і розв'язувати значущі наукові проблеми філософії з врахуванням соціальних, економічних, екологічних та правових аспектів», що відповідає рекомендаціям експертів експертної групи.

4. У проєкті пропонується надати можливість здобувачам збільшити кількість вибіркової дисциплін за фахом, тобто пропонується вибирати не одну, а дві дисципліни, що також відповідає рекомендаціям членів експертної групи.

В цілому усі зміни спрямовано на подолання основних зауважень членів експертної групи та галузевої експертної ради, які були висунуті при акредитації і які були враховані через зміни в ОНП, інші зауваження можуть бути враховані через зміни у відповідних силабусах. Додам, що запропоновані зміни вочевидь підвищать якість програми та рівень підготовки її випускників.

Вважаю, що освітньо-наукова програма третього рівня освіти за напрямком підготовки В10-Філософія є завершеною та логічно скомпонованою, вона базується на новітніх концептуальних засадах, що дає можливість забезпечити необхідний рівень теоретичної та практичної підготовки, передбачені для рівня доктора філософії та відповідає стандарту вищої освіти

Addr: International Exchange and Cooperation Department, Jiamusi University

No.258 Xuefu St., Xiangyang District, Jiamusi City, Heilongjiang Province, 154007, P.R.China

Tel:+86-454-8618876 E-mail:jmsugjc@163.com <http://www.jmsu.edu.cn>

третього (освітньо-наукового) рівня за спеціальністю В10- Філософія, галузі знань В-Культура, мистецтво та гуманітарні науки.

Директор відділу міжнародного
обміну та співробітництва
Університету Цзямусі
Китайської Народної Республіки

Addr: International Exchange and Cooperation Department, Jiamusi University

No.258 Xuefu St., Xiangyang District, Jiamusi City, Heilongjiang Province, 154007, P.R.China

Tel:+86-454-8618876 E-mail:jmsugjc@163.com <http://www.jmsu.edu.cn>

ВІДГУК
на проект оновлення ОНП підготовки
здобувачів освітньо-наукового (третього) рівня «Доктор філософії»
за спеціальністю В10-Філософія
в умовах Національного технічного університету «ХП»

Аналізуючи процес оновлення освітньо-наукової програми кафедри філософії щодо підготовки здобувачів освіти III рівня навчання, очевидно, що це є проявом постійного процесу вдосконалення роботи кафедри філософії з аспірантами Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут». Протягом мого навчання йшов безперервний процес збагачення змісту освітнього процесу, поглиблення його якості, пошуку нових діалогових форм взаємодії з аспірантами, постійної спрямованості на задоволення їх професійних та духовних потреб з урахуванням їх наукових інтересів, розвитку сучасної науки і техніки. Так, в процесі роботи за темою дисертаційного дослідження «Когнітивно-методологічний потенціал високих технологій в освіті Китаю» значну допомогу у написанні I розділу дисертації «Теоретико-методологічні основи дослідження високих технологій в освіті» я отримав в процесі вивчення навчальних дисциплін «Онтологічні та гносеологічні концепції у сучасній філософії», а у написанні II розділу «Когнітивні здібності суб'єкта освіти в умовах інтелектуальних зсувів», зокрема раціонального вектору становлення раціоналізму, – «Теорії раціоналізму: науково-філософські та педагогічні методології». Оволодіння ж основами інтелектуально-когнітивних технологій, зокрема, стало більш зрозумілим при вивченні саме курсу «Теорії раціоналізму: науково-філософські та педагогічні методології». Окремо треба відзначити викладачів, які є справжніми фахівцями вибраних курсів, через що було особливо цікаво відвідувати заняття.

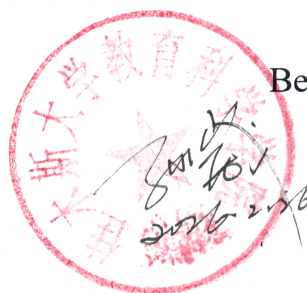
Аналізуючи запропонований проект, слід відзначити суттєвий вплив постійного удосконалення освітньо-наукової програми кафедри філософії не лише на процес наукового дослідження, але і на духовний розвиток і

педагогічну підготовку, підвищення рівня педагогічної культури. Рішенню таких завдань сприяють не лише навчальні дисципліни педагогічної спрямованості і іноземної мови, але й філософські дисципліни. Крім того, багато викладачів кафедри здійснюють свої наукові інтереси в полі філософії науки, що сприяло моїм власним пошукам у філософії науки в одному з підрозділів мого дослідження. Варто зазначити, що людям, які хотіли б займатися саме філософією науки, я б рекомендував вступати саме до НТУ «ХП», оскільки ця проблематика є однією з найсильніших сторін кафедри.

В цілому слід зазначити високий рівень кадрового забезпечення даної ОНП, залучення фахівців найвищого рівня, докторів і кандидатів наук, які мають значний науково-педагогічний досвід, про що свідчать їх стаж та публікації у міжнародних та вітчизняних наукових джерелах.

Таким чином, зазначена позитивна оцінка рецензованої ОНП, враховуючи високий рівень професійного кадрового складу ОНП, ґрунтовні підходи в підготовці, чіткість та зрозумілість форм контрольних заходів, дотримання академічної доброчесності дають підстави рекомендувати представлену ОНП «Філософія» до подальшого впровадження її в освітньому процесі НТУ «ХП».

Випускник ОНП PhD
спеціальності В10-Філософія у 2026 р.,
Доктор філософії
зі спеціальності «Філософія»,
декан Факультету педагогічних наук
Цзямуського університету
Китайської Народної Республіки

Вей СУНЬ